

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3293/2023. (VI. 15.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.II.882/2021/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Ábrahám Dániel ügyvéd útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.II.882/2021/11. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.203/2020/55. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 1.B.634/2017/295-I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 3. Az indítványozó az alapul fekvő büntetőügy III. rendű terheltje volt. A Fővárosi Törvényszék az 1.B.634/2017/295-I. számú ítéletével az indítványozót bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. § (1) bekezdés, (3) bekezdés]. Erre tekintettel öt 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és Magyarország területéről 6 évi kiutasításra ítélte. A fentiekén túl az elsőfokú bíróság az indítványozóval szemben 5 306 550 forint, 340 euró, 200 cseh korona, 1 USA dollár és 10 ukrán hrivnya vonatkozásában vagyonek Kobzást rendelt el, valamint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.
- [4] 4. Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész az indítványozó vonatkozásában a büntetés súlyosításáért jelentett be fellebbezést. A fellebbezést elbírálv a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.203/2020/55. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, az indítványozó cselekményét társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem bűntettének [Btk. 176. § (1) bekezdés negyedik fordulat, (3) bekezdés] minősítette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az indítványozó vonatkozásában helybenhagyta, egyben a szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendelte el.
- [5] 5. A jogerős ügydöntő határozat ellen az indítványozó védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, mely alapján a Kúria az első- és másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.
- [6] 6. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.II.882/2021/11. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2. Bf.203/2020/55. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 1.B.634/2017/295-I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági határozatok az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértik. Alkotmányjogi panaszában a vele szemben kiszabott kiutasítással kapcsolatos aggályait fejtette ki. Sérelmezte azt, hogy az elsőfokú ítélet a kiutasítás körében nem tartalmazott indokolást és az indítványozó aktuális személyi körülményeit sem rögzítette. A védői fellebbezésben a terhelt indítványozta, hogy a kiutasítást mellőzzék, mert Magyarországon felesége van, továbbá a felesége korábbi házasságából származó két gyermek nevelésében is részt vesz. Előadta, hogy a másodfokú bíróság ítélete indokolása [154] bekezdése szerint az elsőfokú bíróság a Btk. 59. § (1) bekezdése alapján helyesen utasította ki Magyarország területéről az indítványozót a Btk. 60. § (2) bekezdésben írt mértékben, tekintettel arra, hogy a jogalkotói szándék nyilvánvalóan nem lehetett az, hogy az országban évek óta teljesen jogszerűtlenül tartózkodó, súlyos bűncselekményt megvalósító terhelt csak azért az országban maradjon, mert a büntetőeljárás tartama alatt Magyarországon házasságot kötött egy külföldi személlyel. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság érvelése súlyos ténybeli tévedést tartalmaz, mivel a terhelt házastársa magyar állam-

polgár, a házastárs gyermekei is magyar állampolgárok. Nem helytálló ezért az a következtetés, hogy a teljes család minden hátrányos következmény nélkül vissza tudna költözni Vietnámba.

- [7] Az indítványozó kiemelte, hogy a kiutasítás szabályozása 2015. szeptember 15-én hatályba lépett módosítása előtt, az elkövetés idején, azaz 2015. májusában (az indítványozóra nézve szerinte egyébként kedvezőbb) vagylagos feltételeket állapított meg, azaz azzal szemben, aki Magyarország területén legalább tíz éve jogszerűen tartózkodott, vagy akinek a családi élet tiszteletben tartásához való joga sérült volna, csak tízévi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén volt kiutasítás alkalmazható. A fenti időpontot követően hatályos rendelkezések már konjunktív feltételként határozták meg a jogszerű tartózkodást és a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérelmét. Az indítványozó szerint erre tekintettel az eljáró bíróságoknak alaposabban kellett volna vizsgálni a személyi körülményeit, ami alapján a kiutasítását a bíróság mellőzhette volna. Az indítványozó szerint az Ítélet tábla iratellenesen feltételezte, hogy a család, és ezáltal az ő magyarországi kötődése nem megalapozott. A házastárs írásban személyes nyilatkozatot is tett és azt a másodfokú eljárásban csatolta, így különösen érthetetlen volt számára, hogy az Ítélet tábla határozata miért rögzít tévesen az indítványozó családjára vonatkozó adatokat.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a családi élet tiszteletben tartásához fűződő joga sérült, mert nincsen olyan észszerű és gyakorlatias megoldás, ami a kiutasítás végrehajtását és a magyar állampolgár feleségével való családi együttélést egyszerre biztosítaná. A kiutasítás fenntartásával a családi élete ellehetetlenült. Szerinte a tárgyi ügyben eljáró bíróságok a személyi körülményeit nem vették figyelembe helytállón, ezáltal a személyes autonómiájába beavatkoztak: családja kettészakadt.
- [9] Véleménye szerint a mellékbüntetés alkalmazásakor az eljáró bíróságok hiányos tényállás alapján dolgoztak, és nem kellő alaposítással tértek ki a személyi körülményei rögzítésére. A rendelkezésre álló adatokból részben iratellenes következtetésekre jutottak, amelyek ekként pusztán feltételezések lehettek. A másodfokú bíróság ugyan orvosolta a kiutasítás körében hiányzó indokolási kötelezettséget, amellyel a törvényszéki döntés adós maradt, azonban az indítványozó házastársa állampolgárságára tévesen hivatkozott. Ennek megfelelően – álláspontja szerint – az alkalmazott büntetés nem lehet törvényes és a Btk. 59. § (4) bekezdés *b)* pontjába, valamint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésébe ütközik, amit a Kúria sem észlelt. Az indítványozó a Kúria végzésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy nem helytálló az az érvelés, mely szerint a felülvizsgálati indítvány a megállapított tényállást támadta, miközben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Véleménye szerint azonban erről szó sem volt, csak a téves tényeket vitatta.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [12] 4.1. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a konk-

rét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz [elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3435/2022. (X. 21.) AB végzés, Indokolás [25]]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.

- [14] 4.2. Az indítványozó a felülvizsgálati indítványával lényegileg megegyező alkotmányjogi panaszában a vele szemben mellékbüntetésként kiszabott kiutasítás alaptörvény-ellenességét állította arra tekintettel, hogy az eljáró bíróságok a személyi körülményeit nem, vagy nem helytállóan vették figyelembe, így a kiutasítására törvényt sértő, és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon került sor.
- [15] Az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az indítványozó az egyes bírósági határozatok elleni jogorvoslati kérelmeiben, különösen a felülvizsgálati indítványában az alkotmányjogi panaszában foglaltakkal azonos érveket adott elő, melyekre a Kúria kimerítő választ adott. Végzése indokolásában kifejezetten utalt arra, hogy a nem magyar állampolgárságú indítványozó Magyarországon tartózkodása jogszerűnek nem tekinthető. E tekintetben a Kúria visszautalva a másodfokú ítéletre, kiemelte: az indítványozó évek óta jogszerűtlenül tartózkodott az országban, s az „ún. családegyesítésre irányuló eljárást indított ugyan az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál 2021. április 27. napján, azaz csupán az ítélethirdetést megelőző napon próbálta a helyzetét rendezni Magyarországon, mely eljárás nyilvánvalóan az időbeli korlátok miatt nem fejeződhet be, így nem vehető figyelembe” (lásd: másodfokú ítélet [156], valamint kúriai végzés [31] bekezdése). A Kúria kiemelte azt is, hogy a kiutasítás esetleges alkalmazásának mérlegelése során – a törvényi feltételek fennállásán túl – a bíróságnak vizsgálni kell az elbírált bűncselekmény jellegét és súlyát, a bűncselekmény elkövetésének körülményeit, a szabadságvesztés büntetés mértékét, az elkövető magyarországi tartózkodásának jogcímét és azt, hogy mióta tartózkodik az országban, az elkövetés és az elbírálás között eltelt időt és az érintett ez idő alatt tanúsított magatartását, és mindenekelőtt családi és személyi körülményeit. A bíróság a fentiek alapján állapította meg, hogy a kiutasítás alkalmazását kizáró körülmények az indítványozó ügyében nem voltak megállapíthatóak: a családi állapotaival kapcsolatos tényeket az eljáró bíróságok figyelembe vették és értékelték, azonban nem találták megállapíthatónak erre figyelemmel a Btk. 59. § (4) bekezdésében foglalt kizáró okok fennállását. A fentiekén túl, a Kúria hangsúlyozta azt is, hogy a kiutasítás akadályát jelentő, a Btk. 59. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti feltételek konjunktívák; az emberi jogok védelmével összhangba hozott büntetőjogi előírás megköveteli a jogszerű tartózkodást, s annak hiányában közömbös annak mérlegelése, hogy a kiutasítással sérülne-e a terhelt családi élet tiszteletben tartásához való joga.
- [16] 4.3. Az Alkotmánybíróság – a fent ismertetett gyakorlatát figyelembe véve – megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak. Az Alkotmánybíróság ismételtén rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}
- [17] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 30.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1487/2022.

